

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ผู้วิจัยได้สรุปเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 สรุปผลการวิจัย
- 5.3 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

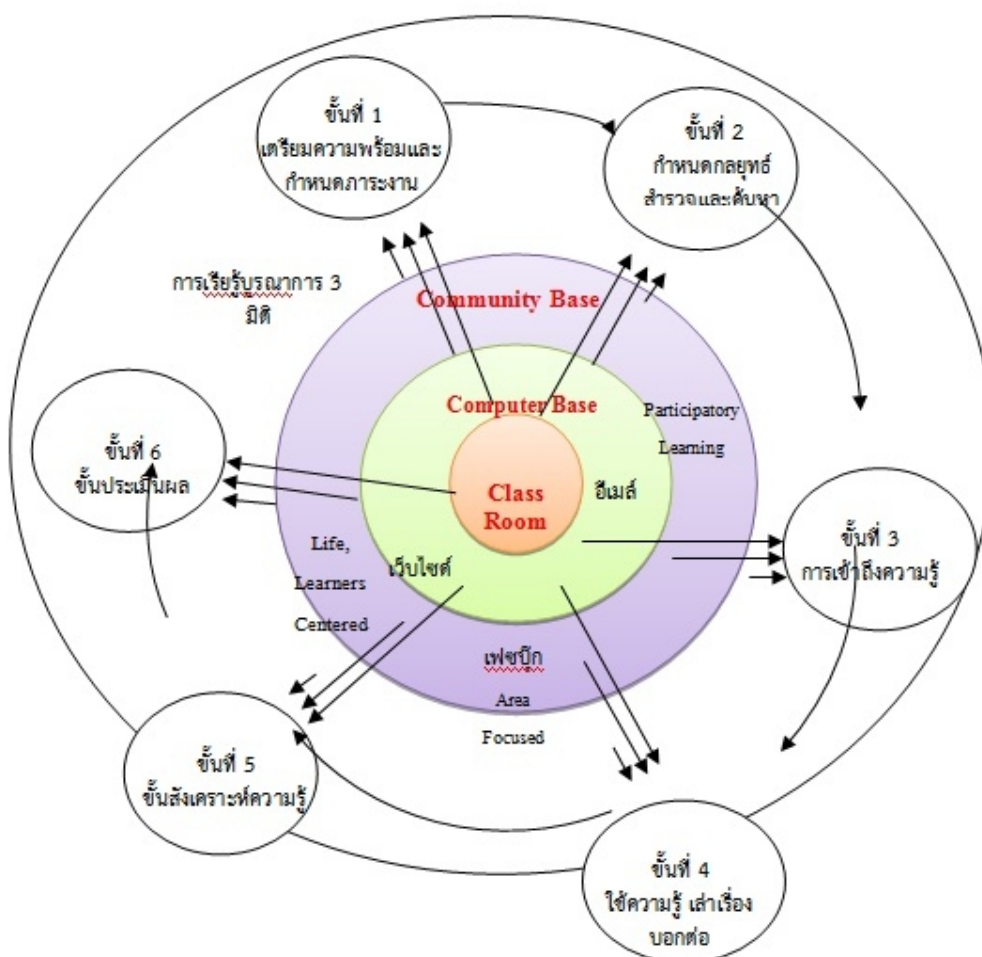
1. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
2. เพื่อประเมินความตรงและคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
3. เพื่อประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ จากการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสาน เพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

5.2 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1 ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Process Development)

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทัศนศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ได้กระบวนการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ การเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Class Room) การใช้สื่อไอซีที (Commuter Base) การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน (Community Base) และการแสวงหาความรู้ ได้กระบวนการเรียนรู้ฯ แสดงดังรูปที่ 5.1

รูปที่ 5.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทัศนศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

5.2.2 ระยะที่ 2 ขั้นตอนการหาความตรงและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ (Process Validation)

1. ผลการประเมินความตรง (IOC) และคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี พบว่าผลการประเมินความตรง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 และผลการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 เป็นไปตามสมมติฐาน

2. ผลการประเมินความตรง (IOC) และคุณภาพสื่อประกอบกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงมีผลประเมินความตรง (IOC) เท่ากับ 1.00 ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90

5.2.3 ระยะที่ 3 ขั้นตอนการใช้กระบวนการเรียนรู้ (Process Used)

1. ผลการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่าผลการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้น

2. ผลการประเมินชิ้นงานของผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงพบว่าผลการประเมินชิ้นงานของผู้เรียนอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้เพิ่มขึ้นทำให้ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพในเกณฑ์ดีมาก และผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษิณศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษิณศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 เมื่อนำกระบวนการเรียนรู้ฯ ไปใช้พบว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ฯ ผลการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้อยู่ในระดับดี และผลการประเมินชิ้นงานอยู่ในระดับดีมาก และพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ฯ โดยนำแนวคิดจากการสำรวจสภาพการจัดการศึกษารายวิชาทักษิณศึกษาที่ผ่านมาว่ามีประเด็นใดควรพัฒนา นำมาบูรณาการร่วมกับการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสอนการจัดการเรียนการสอนแบบแบบบรรยายในห้องเรียนขนาดใหญ่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อออนไลน์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุมชนเป็นฐานแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้แบบ Big 6 มาใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบและพัฒนาและผู้วิจัยได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ฯ โดยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบ Model Research [89] คือ แบ่งขั้นตอนการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 ขั้นการหาความตรงและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และระยะที่ 3 ขั้นการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้กระบวนการเรียนรู้ฯ ที่พัฒนาขึ้นได้ตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ผลการประเมินความตรง (IOC) เท่ากับ 1.00 และผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีสรุปได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและกำหนดภาระงาน ขั้นที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์สำรวจและค้นหา ขั้นที่ 3 การเข้าถึงความรู้ ขั้นที่ 4 การใช้ความรู้ ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ความรู้ และขั้นที่ 6 การร่วมกันประเมิน โดยนำสื่อไอซีที เช่น เว็บไซต์ อีเมลและเฟซบุ๊ก มาใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และนำกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การเรียนในห้องเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Class Room) การใช้สื่อไอซีที (Commuter Base) การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน (Community Base) เป็นกระบวนการเรียนรู้ฯ ที่ดีมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี เกียรติกุล [53] ซึ่งได้ศึกษาวิจัยโดยใช้ Model Research [89] คือ แบ่งขั้นตอนการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ 2 ขั้นการหาความตรงและคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และระยะที่ 3 ขั้นการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1) ผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมและสร้างทีม ขั้นวางแผน ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นนำเสนอและปรับปรุง ขั้นประเมินผล 2) ผลการประเมินคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 3) ผลการประเมินการแสวงหาความรู้ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 4) ผลการประเมินชิ้นงานปรากฏว่าอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 และ 5) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 สรุปได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ด้านทักษะการแสวงหาความรู้พบว่าผลการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดการแสวงหาความรู้ตามรูปแบบ Big6 ของ Eisenberg and Berkowitz (1987) [63] มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมและกำหนดภาระงาน 2) การกำหนดกลยุทธ์สำรวจและค้นหา 3) การเข้าถึงความรู้ 4) การใช้ความรู้ 5) การสังเคราะห์ความรู้ และ 6) การร่วมกันประเมินจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนรวมกลุ่มเป็นทีมเล็กๆ มีสมาชิก 10 คน สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน มาร่วมกันแสวงหาความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในทีม โดยมีครูคอยให้ปรึกษา แนะนำ หรือช่วยให้ความกระฉับกระเฉงในเรื่องที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง รวมถึงคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ในแต่ละขั้นตอน และที่สำคัญคือการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ร่วมกับชุมชน ซึ่งถือเป็นแหล่งความรู้สำคัญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้รายวิชาทักษะศึกษา ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทรา รอบรู้ [63] ได้การนำกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามรูปแบบ Big6 มาทำการเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และพบว่าผลการสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานได้องค์ประกอบดังนี้ หลักการในเชิงนโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษาได้แก่กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนำตนเอง กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามรูปแบบ Big6 และการผสมผสานการเรียนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์ของ The Sloan Consortium กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการเรียนการสอนและมีความเห็นว่ามีเหมาะสม (ค่า IOC = .93) สื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร KW-CAI พบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีคือมีค่า E-CAI = 91.37% ผลการทดลอง

พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูง และกลุ่มต่ำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของกลุ่มที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงและกลุ่มต่ำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นในระดับดีมาก ($\bar{x} = 9.04$, $SD = 0.92$) สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้กับผู้เรียนได้ทั้งกลุ่มที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสูงและกลุ่มต่ำ

3. ผลการประเมินชิ้นงานของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักเรียนมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อผลิตเป็นชิ้นงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติได้ด้วยการรวมทีมและแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตั้งแต่กำหนดภารกิจที่ต้องการแสวงหาความรู้ การกำหนดกลยุทธ์ การวางแผนในการเข้าถึงความรู้ การใช้ความรู้ และการสังเคราะห์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการผลิตชิ้นงาน โดยมีครูคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ควบคุมดูแล และติดตาม รวมถึงกระตุ้นให้นักเรียนรับผิดชอบงานที่ทีมได้รับมอบหมายแต่ละขั้นตอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรัตน์รุ่งทิวะ [84] ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์มีผลต่อความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในระดับดีโดยมีความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ร้อยละ 86.50 ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองร้อยละ 87.00 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 74.36 การจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีพัฒนาการด้านความสามารถในการทำโครงงานคณิตศาสตร์ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงขึ้นโดยภายหลังการจัดกิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ระยะที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านสูงกว่าระยะที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักเรียนมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงพบว่าผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีขั้นตอนการแสวงหาความรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน สามารถ

เข้าถึงความรู้ได้ง่ายและถูกต้อง เข้าใจง่าย ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้จริง กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้คิด ได้สืบค้นข้อมูล และลงมือปฏิบัติทำชิ้นงาน ผู้เรียนมีอิสระได้ตัดสินใจและเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา ชุมทอง [79] ได้ศึกษากระบวนการเรียนการสอนแบบโครงงานศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาการสร้างงานกราฟิกด้วยโปรแกรม Illustrator สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 ผลการวิจัยพบว่าการประเมินคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 อยู่ในระดับดี ผลการหาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพโดยรวมเป็น 72.67/72.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 70/70 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินโครงงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ซึ่งอยู่ในระดับดี ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

5.4 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ รายวิชาทักษะศึกษา สำหรับนักเรียนมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.4.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1 การเตรียมความพร้อมและกำหนดภาระงาน 2 การกำหนดกลยุทธ์สำรวจและค้นหา 3 การเข้าถึงความรู้ 4 การใช้ความรู้ 5 การสังเคราะห์ความรู้ และ 6 การร่วมกันประเมินผลที่เกิดจากการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ในระดับดี มีผลการประเมินชิ้นงานอยู่ในระดับดีมาก การนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ได้ผลดีที่สุดผู้สอนควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนหรือจัดแหล่งเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้นและควรให้คำปรึกษา แนะนำ ควบคุมติดตามการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน
2. การนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้งานควรปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนซึ่งอาจปรับบทบาทของผู้สอนผู้เรียนหรือสื่อที่ใช้ประกอบกระบวนการเรียนรู้ทั้งที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3. กระบวนการเรียนรู้ๆ ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับทุกรายวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติโดยเฉพาะวิชาในกลุ่มศึกษาทั่วไป (General Education) ซึ่งเป็นรายวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มาใช้ในการปรับพฤติกรรมการดำรงชีวิต

5.4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ 3 ประสานเพื่อส่งเสริมทักษะการแสวงหาความรู้ ในรายวิชาอื่นๆ หรือในระดับชั้นอื่นๆ